



Toelichting pilot noodsteun- en coördinatiepunten

Algemeen Bestuur
25 juni 2026

Aanleiding en context

In 2026 voert Veiligheidsregio Groningen samen met de gemeenten Westerkwartier en Eemsdelta een regionale pilot uit met noodsteunpunten (NSP) en coördinatiepunten (CP). In deze pilot worden twee noodsteunpunten ingericht in Den Horn en Farmsum en twee coördinatiepunten in Zuidhorn en Delfzijl.

Deze pilot maakt deel uit van een landelijke pilotfase waarin regio's ervaring opdoen met deze voorzieningen. Landelijk is nog niet vastgesteld hoe een toekomstig netwerk eruit moet zien. De huidige fase is bedoeld om in de praktijk te ontdekken wat werkt, wat niet werkt en waar grenzen liggen.

De pilot is daarmee geen eindbeeld, maar een tussenstap waarin zichtbaar wordt wat te organiseren is onder omstandigheden van langdurige maatschappelijke ontwrichting (BO72). Deze memo gaat in op de pilot, de achterliggende gedachten maar geeft ook iets meer beeld van wat de pilot praktisch betekent.

In de pilot wordt nadrukkelijk praktijkervaring opgedaan. Waar mogelijk willen we inzicht krijgen in:

- of het noodsteunpunt fysiek geschikt is voor het opvangen van inwoners en het uitvoeren van de beoogde functionaliteiten;
- wat voor vragen en verwachtingen bij inwoners waarschijnlijk zullen leven in zo'n scenario;
- of via noodsteunpunten en coördinatiepunten informatie gedeeld kan blijven worden;
- hoe meldingen die mogelijk inzet van hulpdiensten vragen in zo'n situatie verlopen en of deze tijdig worden opgepakt;
- wat dit vraagt aan bemensing en organisatie, zowel bij gemeenten als binnen de crisisorganisatie;
- de vraag waar in de praktijk vermoedelijk de grenzen liggen van wat haalbaar en uitvoerbaar is, als deze systematiek landelijk en regionaal volledig wordt ingericht.
- de mate waarin het coördinatiepunt het noodsteunpunt goed kan ondersteunen, als onderdeel van de regionale crisisorganisatie.
- de mate waarin de 112-meldstructuur werkt, zoals op een noodsteunpunt onderscheid maken tussen een normale melding of een 112-melding, in hoeverre de juiste informatie voor een alarmering het coördinatiepunt bereikt, hoe lang het alarmeren duurt.

De pilot maakt daarmee zichtbaar wat concreet nodig is om dit werkend te krijgen, en waar dit in de praktijk niet of slechts beperkt lukt.

Wat wordt in deze pilot daadwerkelijk ingericht

Binnen de pilot worden twee noodsteunpunten en twee coördinatiepunten ingericht op basis van landelijke kaders.



Het noodsteunpunt is een onder de verantwoordelijkheid van de gemeente ingerichte fysieke locatie (bijvoorbeeld een buurthuis) waar inwoners uit de buurt terecht kunnen wanneer reguliere communicatie of voorzieningen uitvallen. Het gaat om noodomstandigheden vandaar ook de naam 'noodsteunpunt'. Het heeft in de pilot vier kerntaken:

- Informatieverstrekking,
- Het aannemen en doorzetten van 112 meldingen
- Het registreren en verbinden van initiatieven en hulpvragen in de buurt
- Het delen van signalen met het coördinatiepunt en/of de gemeente.

Het coördinatiepunt ondersteunt de noodsteunpunten en maakt onderdeel uit van de regionale crisisorganisatie. Het richt zich op

- Het registreren en doorgeleiden van meldingen die inzet van hulpdiensten vragen
- Het bundelen en duiden van informatie
- Zicht houden op het functioneren van noodsteunpunten en waar mogelijk bijsturen (mogelijkerwijs via de gemeente)
- Het organiseren van samenhang tussen noodsteunpunten, gemeenten en de crisisorganisatie. Het is geen publiekslocatie en vervangt de meldkamer niet.

Kernvraag is hoe deze functies in samenhang functioneren, wat daarvoor technisch nodig is en wat dit vraagt van de bemensing van de noodsteunpunten en coördinatiepunten.

Werken onder beperkingen

De pilot gaat uit van een situatie waarin reguliere voorzieningen niet volledig beschikbaar zijn of op onderdelen zelfs totaal afwezig. De meldkamer kan blijven functioneren met noodstroom, maar verbindingen zoals C2000 kunnen wegvallen of beperkt functioneren. Hierdoor wordt informatie-uitwisseling met hulpdiensten lastiger.

Daarnaast wordt getest met minder gebruikelijke communicatiemiddelen, met locaties die afhankelijk zijn van noodstroom en een informatiestroom richting inwoners die onvolledig en vertraagd kan zijn. Communicatie/informatie richting inwoners is een belangrijk aandachtspunt. Informatie over wat er aan de hand is, zal één van de eerste behoeftes zijn van de inwoners.

De crisisorganisatie moet kunnen blijven functioneren (bijv. via noodstroom). Dit is immers één van de kritieke processen die te allen tijde overleefd moet blijven. Maar in welke mate dit onderdeel van de test wordt, moet nog blijken.

De pilot zal daarmee bestaan uit werken met beperkingen en (aangepaste) prioriteiten en zal uitwijzen of hiermee voldoende houvast ontstaat om informatie te delen, meldingen te verwerken en overzicht te houden.

Belangrijkste inrichtingsvraagstukken

De pilot richt zich op een aantal fundamentele vraagstukken die kunnen worden afgeleid uit de functies die een noodsteunpunten en coördinatiepunten hebben.

Eerste onderdeel is de mogelijkheid om ook 112 meldingen te kunnen afhandelen. Hoe verloopt zoiets en leidt dat tot het uitrukken van de geschikte eenheden. Daarnaast zal ook



moeten blijken of er voldoende onderscheid kan worden gemaakt tussen vragen en signalen (informatiebehoefte) en meldingen die inzet van hulpdiensten vragen. In de praktijk moet blijken of dit onderscheid werkbaar is en of de routes leiden tot een tijdige afhandeling.

Een tweede vraagstuk betreft de informatievoorziening. Hoe functioneren de informatieroutes en hoe wordt de informatie richting de inwoners gecommuniceerd?

De bemensing en uitvoerbaarheid vormen een volgend vraagstuk, zowel voor de noodsteunpunten als de coördinatiepunten. Binnen de crisisorganisatie wordt aansluiting gezocht bij bestaande crisisrollen, maar het is onzeker of deze inzet haalbaar en vol te houden is bij langdurige situaties. Ook zal worden getest wat het vraagt van de bemensing van de noodsteunpunten omdat dit niet geschoolde inwoners zijn. Wat kan en mag je daarvan verwachten? Welke kennis en/of competenties zijn nodig en zijn die zomaar beschikbaar?

Ten slotte wordt met politie en andere partners afgestemd over hun rol in deze context en ook wordt de pilot afgestemd op 3 Noord niveau omdat we een gemeenschappelijke meldkamer hebben.

Aanpak en verloop van de pilot

De pilot zal, zoals het nu lijkt, bestaan uit een aantal samenhangende kleinere test – en oefenmomenten en een eindtest. Onderdelen worden stapsgewijs uitgewerkt, getest en bijgesteld; niet alles wordt in één keer integraal getoetst. Dit is ook deels afhankelijk van de beschikbaarheid van de bemensing van de coördinatiepunten.

Bij de eindtest in Den Horn (week 45) is het idee dat inwoners betrokken worden, zowel voor bemensing als voor 'normale' inwoners die met van tevoren bedachte vragen en situaties bij het noodsteunpunt komen, om het systeem en de bemensing te testen. Tijdens de test zijn er waarnemers die kijken wat er gebeurt. Er is geen goed of fout, elke ervaring is er één waarvan kan worden geleerd. Binnen Farmsum worden voorbereidingen getroffen voor een inwonersbijeenkomst en een live-test.

Tussenrapportages en landelijke pilots

Binnen het landelijke project worden inzichten uit de pilots actief opgehaald en gedeeld. Het NIPV heeft in mei een tussenpublicatie gepubliceerd met de eerste bevindingen. Daarin worden eerdere denkrichtingen voor een structurele inrichting onder de loep genomen. Zo werd aanvankelijk uitgegaan van circa één noodsteunpunt per 5.000 inwoners. Dit lijkt niet werkbaar. De huidige voorlopige richting is een noodsteunpunt in iedere (dorps)kern en wijk.

In alle 25 regio's vinden pilots plaats. Veel regio's hebben nog pilots gepland voor komend najaar. Qua planning en aanpak loopt de VRG zeker niet uit de pas, ondanks dat er nog veel moet gebeuren in de komende maanden. Er wordt veelvuldig afgestemd met en afgekeken bij andere regio's. Via platformen als WeerbaarNL wordt regelmatig informatie gedeeld.

Afronding en vervolg

De pilot moet een beeld geven wat voor onze regio nodig is qua functionaliteit maar ook in een structurele inrichting. Het inrichten van twee noodsteunpunten en twee



coördinatiepunten is natuurlijk heel iets anders dan in elke buurt of wijk een buurthuis en iedere brandweerkazerne als coördinatiepunt inrichten. Wat betekenen onze resultaten voor de schaalbaarheid? Zijn alle resultaten eenvoudig op te schalen of levert dit knelpunten op?

Onze bevindingen worden nog dit jaar bestuurlijk besproken en aangeleverd bij het NIPV.

Op basis van de landelijke evaluatie zullen landelijke uitgangspunten worden bepaald, inclusief een verdeelsleutel voor de financiën. De VRG zal hier op ambtelijk en bestuurlijk niveau goed op aangehaakt moeten blijven, zowel vóór landelijke besluitvorming als daarna bij de concrete inrichting en te maken keuzes daarin.